

علت پیدایش عقیده بعود ارواح در کشور یونان نه تنها بسادگی اول خود باقی نماند بلکه عنوان علمی دقیقی یافت و بصورت‌های متعدد گوناگونی آشکار گردید و علت آن این بود که فیثاغورس

(۱) در قرن ششم قبل از میلاد بمصر و ایران و هند مسافرتی طولانی کرد و این عقیده را از اهالی این سه کشور فرا گرفت و برای اولین دفعه آنرا جهت مردم یونان بار مغان برد و اهالی هر یک از این سه کشور باستانی ، خود مقدار مسائل فرعی بر اصل عقیده مزبور افزوده بودند چه ، در کشور هند چندین قرن از زمان پیدایش این عقیده گذشته و خواه نخواه مطالبی باقتضا مرور زمان بر آن اضافه شده و در کشور ایران و مصر هم با عقائد دینی و مذهبی درهم آمیخته دارای شاخ و برگ‌هایی که هندیها هم آنرا نمیشناختند گردیده بود .

فیثاغورس از یکطرف عقیده مزبور را با این اضافات فرا گرفته و از طرف دیگر آنرا با افکار فلسفی مخصوص بخود مزوج کرده بود و چیز فراهم که برای هموطنان خویش بار مغان برده همان بود که دارای اضافات ایرانی و مصری و هندی و مزوج با افکار فلسفی خود او گردیده بود و بنا بر این آنچه را که اهالی یونان از این عقیده میشناختند با چیزی که هندیان قدیم از آن میشناختند فرق داشت - طبیعی است که پس از انتشار تعلیمات فیثاغورس هم یونانیان مطالبی بر این عقیده افزوده اند بخصوص که موجبات این افزایش را خود فیثاغورس برای آنها فراهم کرده بود چه آنکه فیلسوف مذکور عقیده بعود ارواح را از دو جهت برای دو گروه مختلف المسلك که در استعداد و تعلیمات هم با یکدیگر اختلاف داشتند ، تدریس میکرد : - يك گروه کسانی بودند که فیثاغورس این عقیده را برای آنها از جنبه عملی و اخلاقی تعلیم میداد و گروه دیگر جماعتی بودند که اهل بحث و تحقیق علمی بشمار میرفتند و فیثاغورس آنرا از جنبه علمی و فلسفی بآنها میآموخت .

اختلاف جهات تعلیم استاد و اختلاف جهات تعلم شاگردان و اختلاف جهات استعداد و مسلك پیروان فیثاغورس سبب گردید که عقیده بعود ارواح در کشور

(۱) Pythagore ، وی مشهورترین حکماء اقدمین یونان میباشد و چنانکه در متن اشاره شده در قرن ششم قبل از میلاد میزیسته و او اولین کسی است که فیلسوف نامیده گردیده است .

یونان بصورت‌های گوناگونی ظاهر شود و در نتیجه بزرگترین و مهم‌ترین عقیده قدیمی «تناسخ» بوجود آمده و تغییراتی در ارکان اصلی عقیده مزبور راه یابد.

وقتی که پیروان فیثاغورس عقیده تناسخ را از اصل عقیده هندی عودارواح بوجود آوردند در محافل علمی و ادبی و مجالس دینی و اخلاقی کشور یونان غلغله‌هایی در افتاد و طلاب علم و ادب و اخلاق برای بحث و جدال و تحقیق و تشکیک موضوع تازه‌ئی رایا فتند و بر سر صحت یا سقم آن مجامع مناظره و محاوره را گرم نمودند.

حکیمان طریق جدل ساختند لم و لا نسلم در انداختند،
فتادند در عقده پیچ پیچ که در حل آن ره نبردند هیچ،

پنجاهین صدسال این موضوع کهنه برای محصلین یونانی تازه‌گی داشت و یکی از مهم‌ترین مسائل دقیقه فلسفه مسأله «تناسخ» بشمار میرفت و روی همین اصل، دانشمندان یونان با توجه کامل به بحث در اطراف آن میپرداختند و حقایق موضوع تناسخ سزاوار این توجه و بحثها بود زیرا که: اگر صحت آن بر عموم مردم ثابت میشد ثبوتش مبادی بسیاری از ادیان و مذاهب و تعلیمات و اخلاقیات و علوم و معارف و اجتماعیات را که بشر در طی مدت قرنهای متمادی بی‌ریزی کرده بود، یکسره زیر و زبر میکرد چه، انکاء مبادی مزبور بیشتر روی اصل فرض عالم دیگری و راء اینعالم محسوس و تصور یا داتش و مجازات اعمال نیک و بد در آنعالم و خیال بهشت پر از حور و غلمان و جهنم مملو از ماز و عقرب بود و عقیده تناسخ این اصل کلی را که مسلم بشمار میرفت زیر پا نهادن منکر عالم دیگری غیر اینعالم بود و صریحاً میگفت که: یا داتش و مجازات اعمال نیک و بد در همین عالم و در روی همین زمین و در زیر همین گنبد نیلی فام سیهر عائد ارواح خواهد شد و هر روح پلید کاری بواسطه عذاب مکرر بدنیآ آمدن، و بانواع شکنجه‌های دنیائی معذب شدن، و بعقوبت دوزخ عالم مادی گرفتار گردیدن، آنقدر تعذیب خواهد شد که دارای پاکی فطرت شود و پس از پاکی فطرت باز آنقدر بدنیآ خواهد آمد که درجات متوالیه تکامل یا باصطلاح هرودت، (۲) دوره «حدیده حیوانی یا حیاتی، را تماماً طی کند و بیکمال غائی خود برسد.

(۱) Hérodote، وی از جمله سیاحان و مورخین مشهور دنیا میباشد و بواسطه تألیف کتاب معروف تاریخش ملقب به «پدر تاریخ» گردیده است، هرودوت بیابیل و مصر و فلسطین مسافرت کرده و عقیده تناسخ را از دانشمندان آنجاها فرا گرفته بوده و در این موضوع مطالب مخصوصی نقل کرده است که بعداً اشاره به آنها خواهیم نمود، تولدش در حدود سال ۴۸۴ و وفاتش ۴۲۵ قبل از میلاد بوده است